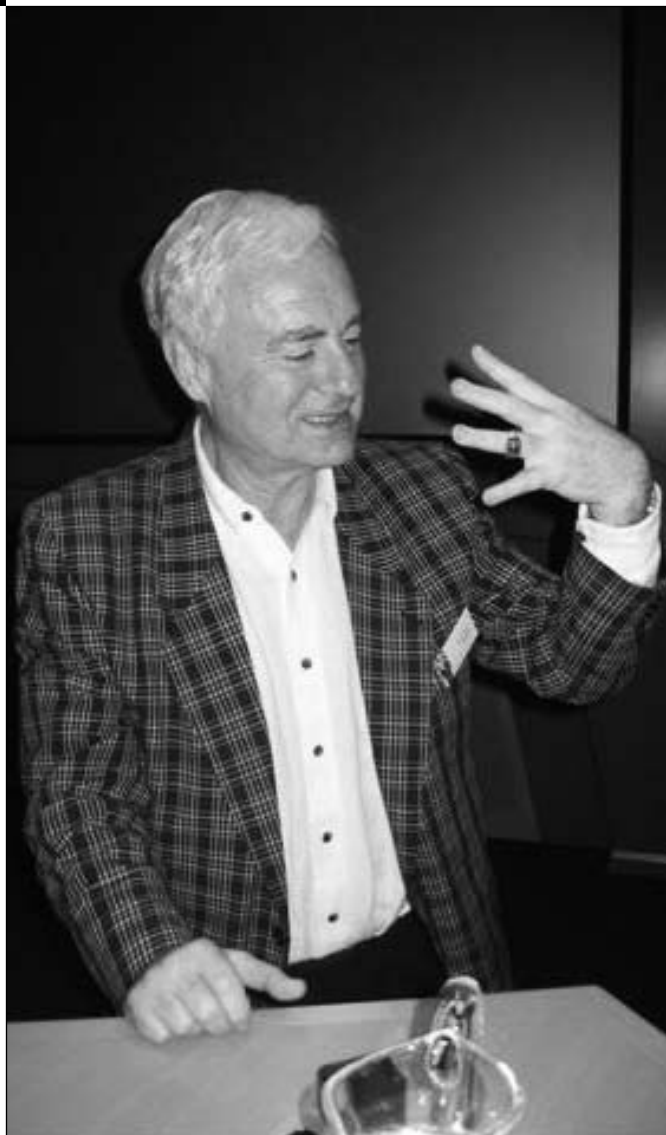

NIEUWSBRIEF

nummer 70

maart 2008

Geopend:
dinsdag tot en
met vrijdag
12.00-16.00 uur

MAX EUWE-CENTRUM

MAX EUWEPLEIN 30A · 1017 MB AMSTERDAM
020-625 7017 euwemec@xs4all.nl www.maxeuwe.nl
POSTBUS 11513 · 1001 GM AMSTERDAM

BESTUUR EN MEDEWERKERS

J. Nagel, voorzitter
C. Visser, vice-voorzitter
H. van Hengel, secretaris
A. Riemens, penningmeester

J. van den Berg
H. Böhm
M. Stam
G. Valk

Algemeen adviseur: H. Ree
Adviseur topschaak: J. Timman
Adviseur public relations: Y. Nagel-Seirawan
Adviseur wetenschap: H. van den Herik
Bibliothecaris: E. Straat
Donateuradministrateur: M. Steunebrink
Eindredactie nieuwsbrief: G. Visser
Financieel administrateur: A. Bezemer
Manager en redacteur nieuwsbrief: E. Sibbing
Vrijwillige medewerkers: H. Kok, L. Oomens,
C. ten Woude, R. Hillebrandt, W. Vijvers
Webmaster: A. Varnica

VAN HET BESTUUR

Bijdrage van Jan Nagel

Er is het afgelopen jaar heel veel gebeurd rond het Max Euwe Centrum. Voor een reeks van bruisende activiteiten verwijs ik graag naar het verslag van secretaris Hugo van Hengel. Daarbij werden we geholpen door onze nieuwe en enthousiaste manager Eddy Sibbing, voor iedereen in de schaakwereld een welbekende, die ons geweldig heeft geholpen met de reorganisatie en het op poten zetten van de talrijke nieuwe plannen. De voormalige bondstrainer van de KNSB is eigenlijk niet meer weg te denken van het Max Euweplein.

Eddy Sibbing, de nieuwe manager

*Eddy Schuyer,
de voorzitter van de KNSB*

Euweborrel

Nieuw en geslaagd idee was de invoering van de Euweborrel. Topspelers, bestuurders, uitgevers, schaakjournalisten en andere prominenten uit de Nederlandse schaakwereld hebben op initiatief van het MEC periodiek een ontmoetingspunt. Op de eerste bijeenkomst stond het dagboek van Lock van Wely centraal. De tweede

bijeenkomst op 14 maart presenteert de nieuwe KNSB-voorzitter Eddy Schuyer de ambitieuze plannen van het nieuwe bestuur, met Hans Böhm en John van der Wiel als interviewers. Veel dank aan het Holland Casino dat ons gastvrijheid verleent bij deze periodieke ontmoetingen. Uit de reacties en de opkomst blijkt deze Euweborrel een schot in de roos.

Band met de KNSB veranderd

De banden met het KNSB-bestuur werden verbeterd. Behalve dat er een periodiek overleg is ingevoerd, heeft de KNSB sinds lange tijd weer een zetel in ons bestuur ingenomen. Monique Stam, die vooral actief is met jonge schakers, is onze gelederen komen versterken en daar zijn we bijzonder blij mee.

*Monique Stam,
nieuw bestuurslid van het MEC*

Schaker van het jaar: een nieuw idee

Onze penningmeester Albert Riemens kwam met een briljant idee. Waarom gaan we niet jaarlijks de schaker van het jaar kiezen? Albert ging direct aan de slag en formeerde een jury die aan het eind van het jaar gaat bekijken wie de schaker van Nederland 2008 zal worden. De voormalige kampioenen en schaakjourna-

listen Hans Ree (tevens adviseur van het MEC) en Gert Ligterink, alsmede de directeur van het bondsbureau, Mark van der Werf, vormen de jury. Via onze website zullen we u op de hoogte houden van de verdere ontwikkelingen.

Schaakkaravaan: adhesie van NOC*NSF

De plannen voor een schaakkaravaan langs alle basisscholen in Amsterdam, Den Haag, Rotterdam, Utrecht en Nijmegen zijn ontwikkeld. Het is een fantastisch plan met een zeer hoog ideëel gehalte. Centraal staat de integratie van de allochtone leerlingen. En als er een sport voor geschikt is, dan is het de schaaksport. Geen taalbarrières, geen problemen met de kleding, geen fysieke uitwassen, geen onderscheid tussen meisjes en jongens. Een procedure om subsidie te verkrijgen is gestart maar tot dit moment nog weinig succesvol. Er loopt een beroepsprocedure. Het plan is in overleg met de KNSB opgesteld. Het is de bedoeling dat het MEC en de KNSB het project verder gaan ontwikkelen indien er subsidie verkregen zou worden. Inmiddels is er van de zijde van het NOC*NSF een warme steunbetuiging ontvangen.

Schaaktalent: Job Cohen en Erica Terpstra in comité van aanbeveling!

Wat zou het toch mooi zijn als Nederland weer eens een serieuze kandidaat zou hebben voor de wereldtitel bij de dames of heren. En als dat ooit zou gebeuren: wat zou dat een geweldige propaganda voor de schaaksport kunnen betekenen. Zeker is dat de KNSB en de aangesloten verenigingen hierdoor zouden kunnen groeien.

Job Cohen
(bron: lamsterdam.com)

Erica Terpstra
(bron: www.apeldoorn.nl)

Centrum, Erica Terpstra, voorzitter NOC*NSF Job Cohen, burgemeester van Amsterdam, tevens voorzitter van het comité van aanbeveling.

Dit comité gaat een aantal bedrijven benaderen om dit project vier jaar lang te sponsoren. De eerste gesprekken staan al gepland. Mocht de opzet slagen dan zal ook dit plan samen met de KNSB verder worden uitgewerkt. Jan Timman zal ook bij de uitvoering betrokken worden.

Ook het schoolschaak zou hierdoor bevorderd worden.

In het beleidsplan van het Max Euwe Centrum is opgenomen dat in het jubileumjaar 2011 een toernooi van jonge talenten moet worden gehouden met als doel de weg naar een wereldtitel. Maar voor zo'n ambitieuze doelstelling geldt dat er jaren van tevoren (dus nu) gescout moet worden, intensieve training en begeleiding zijn de komende jaren noodzakelijk en daaraan voorafgaand het nodige sponsorgeld en dus sponsors.

Als eerste stap is er een comité van aanbeveling gevormd bestaande uit:

Rudy Stroink, eigenaar TCN Property Projects
Jan Timman, na Max Euwe Neerlands beste schaker ooit, Jan Nagel, voorzitter Max Euwe

Schaakfestival

Op zaterdag 5 juli wordt op het Max Euweplein weer ons jaarlijks schaakfestival gehouden. Dit wordt opnieuw mogelijk gemaakt door de ondernemersvereniging van het Max Euweplein, die wij hiervoor zeer erkentelijk zijn. De plannen zullen o.a. via onze website verder bekend worden gemaakt.

Samengevat: het Max Euwe Centrum leeft als in oude tijden. En wat het belangrijkste is: we hopen met onze ideële doelstellingen heel veel schakers en de schaaksport van dienst te zijn. We hopen dan ook dat onze donateurs ons blijven steunen. En nieuwe donateurs, die we broodnodig hebben, zijn steeds welkom.

DANK

Bijdrage van Albert Riemens

Het Max Euwe-Centrum (MEC) draait grotendeels op vrijwilligers. Bij deze wil ik namens het bestuur bijzondere waardering uitspreken voor de jarenlange en tomeloze inzet die de vrijwilligers van het MEC kenmerkt. In 2006/7 heeft een aantal vrijwilligers hun periode bij het MEC afgesloten.

Zonder twijfel het langst aan het MEC verbonden was Fred Verbeek. Meer dan 15 jaar heeft Fred in de bibliotheek twee keer per week zijn diensten bewezen en telkens op luchtige wijze en met een opgeruimd karakter. Zijn taak bestond onder meer uit ontvangst van de bezoekers en actualiseren van het schaakbladen-bestand dat bij de ingang van de bibliotheek staat. Bijzonder is wel

de organisatie van het jaarlijkse schaakfestival die hij tot in 2006 op ruim 80-jarige leeftijd voor een belangrijk gedeelte op zich nam. Dit alles is een groot compliment waard.

Parvin Kazemi heeft als bibliotheekmedewerkster in 2 jaar tijd een groot gedeelte van de collectie van de bibliotheek gedigitaliseerd. Dankzij Parvin kunnen we doelgericht naar publicaties zoeken en gericht voor bezoekers te werk gaan. We wensen Parvin veel succes in haar toekomstige werkzaamheden.

Ko van Ham is 7 jaar secretaris van het bestuur geweest. Hij heeft enorm veel tijd in het MEC gestoken en was altijd bereid om extra werkzaamheden te verrichten. Tevens was Ko redacteur van de Nieuwsbrief en organiseerde hij het schaakfestival samen met Fred. Bijzonder dank voor je inzet Ko!

Tony van Dijk was als computerspecialist verbonden aan het MEC. Tony kwam van verre, was er niet vaak maar als hij er was werden spijkers met koppen geslagen.

Sam Sival was een gewaardeerde bibliotheekmedewerker. De laatste jaren viel Sam in als een van de vaste medewerkers niet kon. De reis per trein vanuit Hoorn was nooit eenvoudig omdat Sam slecht ter been is. We konden wel vaak op hem rekenen en als Sam er was genoot hij enorm. Frank London heeft 5 jaar met aandacht zorggedragen voor de donateuradministratie. Als Frank kwam bracht hij altijd een vrolijke noot in, dat werd zeer gewaardeerd.

Als laatste Prosper van Willigen. Prosper heeft een grote bijdrage geleverd aan het museum als vormgever van vele tentoonstellingen. De keuze van materialen en design van de tentoonstellingen was bij hem immer in goede handen. We willen alle hier genoemden hartelijk bedankt voor hun vaak enorme bijdrage en wensen hen veel gezondheid en geluk. Graag zien we jullie nog eens op het Max Euwe-Centrum of op het pleinfestival dat dit jaar op zaterdag 5 juli plaatsvindt. Weet dat jullie altijd welkom zijn!

WELKOM

Het MEC heeft gelukkig ook weer enkele nieuwe vrijwilligers mogen begroeten. Martin Steunebrink heeft zich de afgelopen maanden met name bezig gehouden met de het omzetten van de donateuradministratie en financiële zaken. Remco Hillebrandt is bezig de collectie dvd's in kaart te brengen.

Het MEC kan nog immer vrijwilligers gebruiken. Heeft u affiniteit met de schaakhistorie en/of kennis van exposities dan zou u het vrijwilligersteam van het MEC kunnen versterken. Met name vrijwilligers uit Amsterdam (of directe omgeving) zouden welkom zijn. Interesse? Neem dan contact op met Eddy Sibbing.

Bijdrage van Hugo van Hengel

In het afgelopen halfjaar zijn er vanuit het MEC tal van activiteiten georganiseerd. Behalve de permanente aanwezigheid van het centrum op een centrale plaats in Amsterdam, met onder andere het museum en de bibliotheek, zijn juist deze extra activiteiten een uitstekende wijze om de schaaksport en daarmee ook het MEC in Amsterdam en omgeving te promoten.

De serie van activiteiten begon al in de zomer met de overdracht van de Euwe-ring. Deze ring is een belangrijke onderscheiding die wordt gedragen door mensen die een bijzondere bijdrage geleverd hebben aan de ontwikkeling van de schaaksport in Nederland. In het verleden is de ring gedragen door Max Euwe, Hans Bouwmeester, Jan Timman, Hans Böhm en Hans Ree. Op 7 augustus 2007 is de ring tijdens een feestelijke ceremonie in het Gasunie-gebouw in Groningen overdragen aan Genna Sosonko.

Nog geen twee weken later, op 18 augustus, stond het Max Euwe-plein in Amsterdam volledig in het teken van schaken door het pleinfestival dat door het MEC werd georganiseerd. Met een massale opkomst van honderden schakers werd dit één van de grootste schaakfestivals in de geschiedenis van het MEC. Topschakers als Yasser Seirawan, Hans Ree, Hans Böhm en Tea Lanchava en de jeugdkampioenen tot en met zo jaar Wouter Spoelman en Martine Middelveld gaven acte de presence in (klok-)simultaans, snelschaakpartijen en lezingen. Een bijzondere attractie waren de schakende tweelingzussen Marlies en Laura Bendsdorp die het in een simultaan opnamen tegen een groot aantal andere tweelingen uit het gehele land. Met muziek, een hapje en een drankje en met enorm veel enthousiasme, zowel bij deelnemers als bij vrijwilligers, werd dit een zeer geslaagde schaakmiddag op het Max Euwe-plein.

Marlies Bendsdorp op het Max Euweplein

Een geheel ander initiatief vond op 2 november plaats: de allereerste Euweborrel. Deze borrel wordt georganiseerd om enerzijds topschakers en organisatoren van schaaktoernooien een vaste ontmoetingsplaats te bieden en anderzijds om nieuwsmakers een platform te bieden waarop zij schaaknieuws naar buiten kunnen brengen. Voor deze eerste keer was Loek van Wely gevraagd om te vertellen over zijn ervaringen als secondant van Vladimir Kramnik tijdens het recent gehouden Wereldkampioenschap in Mexico. Voor het tijdschrift *Matten* had Loek van Wely zijn ervaringen opgeschreven en tijdens deze eerste Euweborrel stelde Hans Böhm hem in de gelegenheid zijn mooiste, gekste, spannendste en leukste verhalen met iedereen

te delen. Met een opkomst van circa 60 mensen was deze eerste Euweborrel buitengewoon geslaagd, met dank ook aan het Holland Casino dat deze keer als gastheer optrad.

De laatste grote activiteit in het jaar 2007 vond plaats op zaterdag 1 december. Het MEC organiseerde weer haar halfjaarlijkse boekenbeurs. Diverse schaakliefhebbers togen naar het Centrum en keerden veelal weer met een grote hoeveelheid schaakboeken huiswaarts.

Zo zijn vooral in het tweede halfjaar weer flink wat nieuwe initiatieven ontplooid en zijn bestaande initiatieven weer nieuw leven ingeblazen. Kortom, het MEC leeft!

NIEUWE ACTIVITEITEN

Groepsbezoek: Voor jeugdige groepen (schaakclub, schoolklas, kinderfeestje) heeft het MEC een nieuw aanbod gecreëerd. Men kan kiezen uit een combinatie van een museumquiz, rondleiding door het museum en/of de bibliotheek, het oplossen van leuke en ludieke schaakpuzzels, bekijken van een dvd, een training, een onderling toernooi, een simultaan of een klokseance. Voor volwassenen zijn een lezing of "schaakstrijd" (teamwedstrijd met schaakvragen) extra potentiële activiteiten waaruit men kan kiezen. Alles op het gewenste niveau van de groep. Het bezoek aan het MEC is natuurlijk prima te combineren met een bezoek aan de bioscoop, een rondvaarttocht, een fietstocht, een wandeltocht of een diner in de omgeving. Ook leuk als verjaardagscadeau of jubileumactiviteit. Het MEC kan voor elk gewenst niveau

een pasklaar aanbod bieden. *Informeer gerust!*

Trainingen: In samenwerking met het servicepunt Randstad zijn twee groepen jeugdige SGAtoppers geselecteerd die op woensdagmiddagen een viertal trainingen krijgen.

Cinémax: De bezoeker heeft de mogelijkheid om schaakfilms, tv-documentaires over schaken of audiovisuele schaaktrainingen te bekijken. Men kan kiezen uit bijna 100 dvd's!

Computerhoek: Het MEC heeft een computer beschikbaar voor haar bezoekers. Daarop kan men boeken uit de collectie opzoeken, een partijtje schaken of trainen. Onze medewerkers kunnen U van deskundig advies voorzien!

Het MEC is nieuwe tentoonstellingen aan het voorbereiden. Momenteel hebben we fraaie schaakspellen (geschonken door Jan van der Kooij) tentoongesteld (zie foto).

De bibliotheek is de afgelopen maanden “opgeschoond”: vele dubbele en gedateerde boeken zijn verwijderd, zodat we weer ruimte hebben om onze collectie aan te vullen. Door de collectie om te zetten naar een computerprogramma, is het nu voor een ieder makkelijk om een titel in onze uitgebreide collectie (meer dan 12.000 titels!) te vinden.

BOEKEN EN RECENTE AANWINSTEN

Bijdrage van Evert-Jan Straat

Het MEC komt regelmatig in het bezit van nieuwe boeken. De volgende uitgaven ontvingen wij van uitgeverij New In Chess.

Veselin Topalov & Zhivko Ginchev: *Topalov-Kramnik, 2006 World Chess Championship. On the Edge of Elista*. Russell Enterprises, Inc. Milford, USA 2007. 220 pagina's. €27,95.

Het komt niet vaak voor dat de verliezer van een WK-match daarvan uitgebreid verslag doet. Het is daarom prijzenswaardig dat Topalov in samenwerking met de oud-journalist Ginchev de sensationele gebeurtenissen van deze tweekamp heeft vastgelegd.

De taakverdeling is duidelijk aangegeven.

Topalov schreef een uitvoerige inleiding over de recente ontwikkelingen van het wereldkampioenschap. Van zijn zware beschuldigingen aan het adres van Kramnik over diens veronderstelde gebruik van elektronische hulpmiddelen

neemt hij geen woord terug. Ook de analyses van de partijen zijn van de hand van Topalov. Hij analyseert de partijen objectief al kan hij af en toe zijn afkeer van Kramnik niet onderdrukken.

Ginchev heeft het verhalende gedeelte voor zijn rekening genomen. Hij beschikt over een vlotte pen waardoor een zeer leesbaar boek tot stand is gekomen. Daartoe dragen ook de interviews bij die na afloop van elke partij met de spelers werden gehouden. Jammer dat de foto's van mindere kwaliteit zijn.

Evgeny Bareev & Ilya Levitov: *From London to Elista. The Inside Story of the World Chess Championship Matches That Vladimir Kramnik Won Against Garry Kasparov, Peter Leko and Veselin Topalov*. New In Chess, Alkmaar 2007. 398 pagina's. €29,95.

Hoe bereidde Kramnik zich voor op zijn tweekampen om de wereldtitel? Bareev, secondant en adviseur, geeft een kijkje achter de schermen. Voor zijn match in Londen in 2000 tegen

Kasparov werd een plan uitgedokterd om diens diepzinnige openingsvoorbereiding te ontwijken. Het plan slaagde en Kasparov was grotendeels ontwapend. Kramnik won de tweekamp verrassend gemakkelijk. Dit was Kramniks meest overtuigende overwinning. Na het behalen van de wereldtitel kreeg hij een terugslag mede veroorzaakt door fysieke problemen. De tweekamp tegen Peter Leko kon slechts op het nippertje worden gered. Nadat Kramnik op achterstand was gekomen, kreeg Leko kansen de definitieve knock-out uit te delen. Hij faalde en in de laatste partij kon Kramnik de zaak gelijk trekken. Tijdens deze tweekamp gold nog de regel dat bij een gelijk spel de wereldkampioen zijn titel behoudt. De match in Elista tegen Topalov ontaardde na een dramatisch begin voor de Bulgaar in een psychologische strijd. Na zware beschuldigingen gaf Kramnik de vijfde partij zonder spelen gewonnen. In het boek staat een foto van Danailov, de manager van Topalov, met het onderschrift: de winnaar van partij vijf. Na twaalf partijen was de stand gelijk. Dit keer moest een rapid play-off de beslissing brengen. Kramnik toonde zich de sterkste.

Alle partijen zijn door Bareev van uitvoerig commentaar voorzien. De voorbeschouwingen zijn grotendeels in dialoogvorm met Levitov weergegeven, wat de levendigheid bevordert. Vele foto's vervolmaken deze fraaie uitgave. Het is jammer dat de uitgever het niet heeft aangedurfd om een gebonden uitgave van dit prachtwerk te laten verschijnen.

George Marco and Carl Schlechter: *Karlsbad 1907, international chess tournament*. Translated from German by Robert Sherwood. Edited by Dale Brandreth. Caissa Editions, Yorklyn, USA. 451 pagina's. €49,95.

Een eeuw geleden werd in Karlsbad een groot toernooi georganiseerd. Ter gelegenheid hiervan is nu een Engelse vertaling verschenen van het toernooiboek dat destijds door Marco en Schlechter werd samengesteld. Robert Sherwood, een speler van meestersterkte, controleerde de analyses met het computerprogramma Rybka. Zijn conclusies zijn in aparte noten toegevoegd aan de analyses van Marco en Schlechter.

Het toernooi telde 21 deelnemers. In het toernooireglement staat vermeld dat bij gelijk eindigen een tweekamp zal plaatsvinden die duurt tot een speler twee partijen heeft gewonnen! Zover is het niet gekomen. De 24-jarige Akiba Rubinstein zegevierde voor Maroczy, Leonhardt, Nimzowitsch en Schlechter. Dit resultaat maakte hem tot de belangrijkste kandidaat voor een tweekamp tegen Lasker om de wereldtitel. Rubinstein slaagde er niet in de benodigde geldmiddelen bijeen te krijgen en toen de Eerste Wereldoorlog uitbrak, waren zijn kansen definitief verkeken.

Het boek is gebonden uitgegeven en er is veel informatie toegevoegd aan de oorspronkelijke uitgave. Een aanrader voor liefhebbers van de schaakhistorie.

Victor Bologan: *Selected Games 1985 – 2004*. Russell Enterprises, Inc. Milford, USA 2007. 236 pagina's. €24,95.

Wellicht anders dan de titel doet vermoeden, geeft deze publicatie niet uitsluitend een selectie van een aantal geannoteerde partijen. Bologan heeft ook voor het nodige leesvoer gezorgd. Hij geeft een overzicht van de ontwikkeling van zijn schaakcarrière, de trainers die aan zijn succes hebben bijgedragen en een schets van zijn persoonlijk leven.

Zoals Kasparov in het voorwoord opmerkt, zijn in het computertijdperk weinig topspelers bereid een boek te schrijven. Het is een tijdrovende bezigheid waar voor een beroepsspeler onvoldoende materiële compensatie tegenover staat.

Bologan analyseert 52 fragmenten en partijen instructief zodat ze ook voor een gemiddelde clubspeler toegankelijk zijn. Aan het einde van de partij somt hij de belangrijkste momenten op en geeft leerzame adviezen. De begeleidende tekst en foto's zorgen voor een interessante uitgave, waaruit Victor Bologan als een sympathieke persoonlijkheid naar voren komt.

Viktor Moskalenko: *The Fabulous Budapest Gambit*. New In Chess, Alkmaar 2007. 241 pagina's. €22,50.

Deze uitgave geeft een uitvoerig overzicht van de theorie van het Boedapester gambiet. Bevat informatie over de ontstaansgeschiedenis, statistische gegevens en 115 partijen.

Jeroen Bosch: *SOS Secrets of Opening Surprises. Vol.7*. New In Chess, Alkmaar 2007. 143 pagina's. €19,95.

In het eerste hoofdstuk geeft Jeroen Bosch de SOS files, aanvullingen op artikelen uit vorige afleveringen. Dit deel bevat bijdragen van onder anderen Van der Wiel, Flear, Nijboer, Rogozenko, Mikhalchishin, Reinderman en Nakamura.

Matten nr. 3 *Schaakverhalen*. New In Chess, Alkmaar 2007. 127 pagina's. €11,95.

In dit nummer onder anderen: een interview

met Harry Mulisch over zijn vriendschap met Donner, het dagboek van Loek van Wely met zijn ervaringen als secondant van wereldkampioen Kramnik tijdens het recente WK-toernooi in Mexico, Dirk Poldauf vertelt over omkooppraktijken in Bulgarije voor de val van de Muur, Jan Timman gaat terug naar de bron en schetst Karlsbad honderd jaar na het toernooi van 1907, Lex Jongsma beschrijft enkele voorvallen van Euwe tijdens de oorlogsjaren, Robert Hübner haalt herinneringen op aan de journalist Herman Hofhuizen en Hans Ree zet 'De levenslessen van Johan Barendregt' uiteen.

New In Chess Yearbook 85. Alkmaar 2007. 246 pagina's. €26,95.

Dit jaarboek begint met de forumdiscussie over varianten van de openingstheorie die in vorige delen zijn behandeld. Vervolgens worden de laatste nieuwtjes op een rij gezet. Onder meer Bologan over de Chebanenko-variant van het Slavisch, Marin over de Pirc en Moskalenko over het Vierpionnenspel van het Konings-Indisch. Tenslotte bespreekt Glenn Flear vijf actuele theorieboeken.

Cor van Wijgerden schonk het MEC de gehele collectie van de *Stappenmethode*.

Deze – in Nederland – toonaangevende leer methode is ook internationaal aan het doorbreken en er zijn reeds vertalingen in het Duits, Engels en Frans verschenen. In het MEC kunnen bezoekers een blik werpen in de vele werkboeken en handleidingen. Aanschaf van materiaal uit deze methode kan via de website www.stappenmethode.nl of bijvoorbeeld bij onze sponsor *Schaak & Go-winkel Het Paard* te Amsterdam.

Het MEC krijgt regelmatig schenkingen en donaties waarvoor wij de gevers uiterst dankbaar zijn.

Van Els Euwe ontvingen we diverse persoonlijke bezittingen van haar vader, waaronder veel foto's en brieven. Uit de nalatenschap van Menno Ploeger – vooral bekend als redacteur van Schakend Nederland – ontving het MEC talloze fraaie schaakboeken. Van de bekende Rotterdamse schaker Jan van der Kooij ontvingen we een fraaie collectie schaakspellen, alsook andere schaakattributen. Jan Boekelman schonk het MEC een grote hoeveelheid schaakboeken, waaronder veel actuele openingsboeken. Ook van Joop Haasbroek en A.J. Kouwenhoven ontving het MEC diverse schaakboeken. Van Albert Vasse (DGT-projects) ontvingen wij twee exemplaren van hun nieuwste digitale schaakklok, de DGT 2010. Tenslotte kreeg het MEC van schaakclub Bergen een bijzonder geschenk, namelijk een schaakboek uit 1786! Sjaak Pielaat – secretaris van Bergen – schreef het volgende artikel over dit bijzondere schaakboek:

Het heeft zo moeten zijn.....

Vijf jaar geleden kwam ik via een gezamenlijke kennis aan het emailadres van mijn vroegere schaakvriend Ruud Brouwer. In de afgelopen jaren hebben we met de eigentijdse hulpmiddelen heel wat herinneringen opgehaald. Het is nu namelijk 35 jaar geleden dat we elkaar voor het laatst zagen op de schaakclub. Tien jaar later vertrok Ruud naar Nieuw-Zeeland en hoewel hij Nederland in de tussenliggende jaren een enkele keer vluchtig heeft aangedaan, kwam het nooit meer tot een ontmoeting. Ruud verdient de kost in Nieuw-Zeeland als vertaler Nederlands, Duits, Fries en Afrikaans - Engels.

Oprachten komen uit het land waar hij nu woont, maar ook uit Nederland en Engeland; dit alles met dank aan de moderne techniek. Een half jaar geleden kondigde Ruud aan dat hij plannen had om een maand naar Nederland te gaan, zowel met zakelijke als sociale bedoelingen. Vanzelfsprekend werd hem door mijn vrouw en mij onderdak aangeboden voor het geval hij naar Alkmaar wilde komen. Dat wilde hij maar wat graag! Naast het ophalen van de oude vriendschap, keek hij verlangend uit naar een ouderwets avondje met mij bij Schaakclub Bergen. Zoete herinneringen aan de jaren 60 en 70 uit de vorige eeuw waren nog niet weggevaagd.

Woensdag 12 september 2007 was het zover: zonder vertraging, dus met dank aan de NS kon hij worden opgehaald voor een vierdaags verblijf in het "Indianendorp" in De Horn-Zuid. In Nieuw-Zeeland zijn ze wel iets gewend wat houtskeletbouw betreft, maar het ontwerp van Abe Bonnema dwong desondanks het nodige respect af. Na een gezellige avond, ondanks het ook voor mijn gast dramatische voetbaloptreden van het Nederlands elftal tegen Albanië, maakten wij ons op voor de donderdag, waarvoor wij grootse plannen hadden. Het werd een memorabel etmaal. In de loop van de ochtend trokken wij per fiets (dat was ook al 25 jaar geleden voor hem) door zijn geboortestad. Nog maar een kwartier op pad had hij zijn eerste haring al te pakken en nooit eerder was ik mij bewust van het grote aantal viszaken in onze stad; met moeite kon ik hem af en toe afleiden om niet weer verlekkerd in de richting van het verleidelijke zeefruit getrokken te worden. Het fototoestel kende geen rust, vanwege de metamorfose waarin Ruud terecht kwam. De Friesebrug, Overstad, de ruïnes van de Don

Boscokerk en stadion De Hout, de nieuwbouw van het DSB-stadion, het Stadskantoor en alle andere veranderingen die in 25 jaar hebben plaatsgevonden, werden op de digitale kaart vastgelegd. Hoogtepunt was het bezoek aan de Blaeustraat, waar zijn ouderlijk huis stond. Na de gebruikelijke fotosessie, kwamen de huidige bewoners op ons af, met de vraag wat hun huis zo fotogeniek maakte. Op allerhartelijkste wijze werden wij uitgenodigd om binnen te komen en te zien dat in 25 jaar niet alles hoeft te veranderen. Toen ook nog zijn geboortehuis aan de 2e Tuindwarsstraat – leegstaand en te koop – met een bezoek kon worden vereerd, was het tijd voor een terrasje en een wandeling door de binnenstad. Het mooie weer en de gezellige drukte zorgden ervoor dat het weerzien met positieve gevoelens kon worden afgesloten. Dat we op tien minuten loopafstand van zijn logeeradres nog een leuke band kregen kon de pret niet drukken en gaf alleen maar meer het gevoel weer in Holland te zijn.

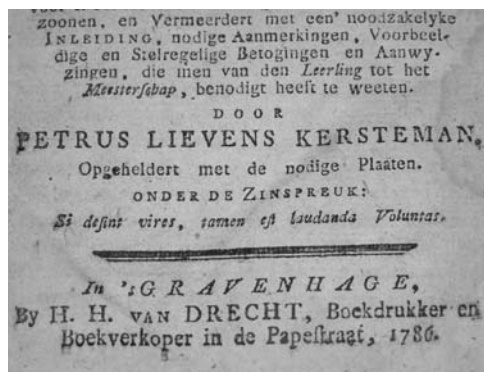
Dit was allemaal nog maar het voorspel van wat een bijna griezelige avond zou worden. Voor het goede begrip moet men weten dat Ruud voor mij een oud schaakboek had meegebracht, getiteld: "BEKWAAME HANDLEIDING TOT HET EDELE SCHAAKSPEL". Dit had hij ooit gekregen van een bejaarde schaakvriend uit Amsterdam, toen hij daar lid was van de schaakclub Caïssa. Deze man voelde zijn einde naderen en wilde het boekwerk geven aan een enthousiaste schaker die het op waarde wist te schatten, in dit geval Ruud. Inmiddels is mijn vriend zestig en nog gezond van lijf en leden, maar wat het kostbare boek betreft, zag hij geen toekomst in Nieuw-Zeeland. In de geest van zijn vroegere weldoener vond hij mij de geschikte persoon om het boek in bewaring te geven. Toen ik hoorde dat het een schaakboek was uit 1786 (!!) was ik ermee verlegen. Dit boek

hoort niet bij een particulier persoon, maar in een museum thuis. Mijn voorstel om het op een geschikt moment aan te bieden aan de Max Euwe-stichting in Amsterdam viel bij Ruud in goede aarde. Echter, voor het zover was zouden ook de leden van de schaakclub Bergen deze geste van het oud-lid tijdens de clubavond te horen krijgen en een kijkje mogen nemen in het goed bewaard gebleven boekwerk.

Zo gingen wij donderdag 13 september (weer op de fiets) richting Ontmoetingscentrum T&O aan de Kogendijk in Bergen. Bij binnenkomst is daar al de eerste verrassing: Ruud ontmoet het clublid Onno Polet, die een oud-collega bij een verzekeringsmaatschappij uit Amsterdam blijkt te zijn! Beiden hebben elkaar dertig jaar niet gezien, maar er is wel duidelijk sprake van herkenning. Vervolgens vraag ik alle schakers om even aandacht voor een paar opmerkelijke zaken. Ik introduceer Ruud als oud-lid van Schaakclub Bergen en stel samen met de aanwezigen vast, dat naast mij alleen penningmeester Piet Duivenvoorden de club trouw is gebleven sinds 1972. En passant maak ik melding van een bezoeker, die mij de avond tevoren belde of hij – op vakantie in Bergen – een avondje mocht mee schaken op onze vereniging. Zijn naam is Jaap van Velzen. Het is een ongeschreven wet in de schaakwereld, dat iedere schaker altijd welkom is op welke schaakclub dan ook. Als aanloopje naar "HET BOEK", vertel ik de leden dat Ruud Brouwer samen met Frans Arp, Willem Punt, Eerts Braaksma en mij tot de oprichters behoorde van ons clubblad De Vierkrant. Ter illustratie leg ik het historische eerste nummer uit februari 1970 op de bar, met het verzoek uiterst voorzichtig om te gaan met dit unieke exemplaar. Dan haal ik het oude schaakboek te voorschijn en vertel hoe Ruud dit ooit gekregen heeft van een oude schaakmakker van Caïssa en dat we het plan hebben dit boek te schenken aan de Max

Euwe-stichting. Gast Jaap van Velzen maakt de opmerking dat hij op dit moment lid is van datzelfde Caïssa. Ik memoreer ook nog even dat ons huidige lid Albert Knop ooit voorzitter is geweest van deze roemruchte vereniging uit Amsterdam. Al met al een aardig begin van onze schaakavond. Voordat iedereen zich in zijn schaakpartij stort, vraag ik vanzelfsprekend om met het op de bar liggende antieke schaakboek nog voorzichtiger om te gaan dan met het eerste nummer van ons clubblad.

Dan gebeurt het: de eerste openingszetten worden gedaan en voordat de gasten Ruud en Jaap hun partijtje gaan spelen, wil laatstgenoemde wel even een blik in het oude exemplaar werpen. Als hij de eerste pagina openslaat, rollen zijn ogen bijna uit de kassen en als hij de eerste woorden stamelt, vallen bij Ruud en mij de oren bijna van ons hoofd.

“Dit boek is geschreven door Petrus Lievens Kersteman; dat is een familielid van mijn vrouw!! Die heet ook Kersteman!! Via haar stamboom weet ik ook dat hij vroeger advocaat was met een twijfelachtige reputatie. Hij heeft meer boeken geschreven”

Met stomheid geslagen was het even nog stiller dan het gewoonlijk toch al is op een schaakclub. Later op de avond werd het nog lang onrustig, naar aanleiding van deze woorden. Iedereen

vraagt zich af waarom Ruud na al die jaren net toevallig vandaag weer terug was op de club, met dit boek nog wel.

Nog groter is de verwondering over het feit dat Jaap van Velzen, waarschijnlijk de enige schaker ter wereld die getrouwd is met een vrouw die Kersteman heet, niet op één van die andere 1981 clubavonden bij ons op bezoek kwam, maar juist nu.

Hier rest slechts opperste verbazing.....

Bekwaame handleiding tot het edele schaakspel, of beredeneerde verhandelingen om dit spel niet alleen op een gemakkelijke wijze zonder onderrichting, in den grond te leeren, maar zelf tot een rigtsnoer te dienen voor degeenen die reeds verre daarin gevorderd zijnde, binnen korte tijd tot meerdere volkomenheid zouden willen geraken; als mede , om het met elkander door briefwisseling en zelfs met levendige menschen, te kunnen spelen. Gevolgt naar het Fransch van den Heer A.D.Philidor, zijnde dit werkje onder anderen ten hoogsten nuttig voor ingenieurs en alle klassen van militaire persoonen en vermeerder met een noodzakelijke inleiding, noodige aanmerkingen, voorbeelden, en stelregelige betogingen en aanwijzingen, die men van de leerling tot het meesterschap, benodigt heeft te weten. Door Petrus Lievens Kersteman.

Bijdrage van Leo Oomens

Komende zomer wordt hij 85, maar met zijn rating van 1783 is hij nog steeds een van de sterkste spelers van Weesp: Dick Spel. Een van de vele trouwe bezoekers van het Max Euwe-Centrum. Als het weer niet heel erg tegen zit, komt hij gewoon op de fiets van Weesp naar het Max Euweplein. Taai, pezig, één brok gezondheid. Op het MEC komt hij om te studeren. Hij kijkt naar openingen als De Leeuw, om zich voor te bereiden op een partij tegen een clubgenoot. Schaken doet hij al zijn levenlang. Nu al meer dan zeventig jaar. Heel in het begin was er Euwe en de match tegen Aljechin. Maar de paden van Dick Spel en Euwe kruisten elkaar ook daarna nog meer dan eens. Dick vertelt:

Dick Spel

Sprookjes bestaan ...

In 1901 werd het prinsje geboren dat in 1935 tot keizer van de schaakwereld werd gekroond. Ik was toen 12 jaar. De hype die deze titelstrijd tegen Aljechin teweegbracht, was onvoorstelbaar. En dat vóór het televisietijdperk! De enige communicatiemiddelen waren de krant en de radio. En ook het Polygoonnieuws voorafgaand aan de hoofdfilm in de bioscoop ging er niet aan voorbij.

Nederland werd schaakgek. Dat kwam niet in de laatste plaats door de sympathieke wijze waarop Euwe de mensen tegemoet trad. Een leraar van het meisjeslyceum die en passant ook even wereldkampioen werd, maar daarbij een gewoon mens bleef! Hem werd ooit de klassieke vraag gesteld waarom vrouwen minder sterk schaken dan mannen. Zijn typische antwoord was: "Vrouwen hebben wel wat beters te doen!" Daar had je bij Donner om moeten komen!

Het volgende speelt zich af in de oorlogsjaren. Ik volgde als toeschouwer de partijen van een massakamp van de onderbonden. Euwe speelde aan het eerste bord van de Amsterdamse Schaakbond ASB. Midden in de partij, hij had juist een zet gedaan, stond Euwe op en begon een praatje: "Kijk maar goed, dan kun je later met ons meespelen", waren zijn slotwoorden. Ja, dan voel je je heel wat hoor, als puber!

Mijn tweede persoonlijke herinnering aan Euwe heeft betrekking op een simultaanwedstrijd. Het was al in de nadagen van onze wereldkampioen. Op Koninginnedag speelde Euwe een simultaan op de feestmarkt in Weesp. Ik bleef als laatste aan het bord. Voor Euwe zou het een kleine moeite zijn geweest ook mij te kielhalen. Maar hij bood remise aan. Euwe ten top! En ik was dolgelukkig: remise tegen Euwe!

Het Westen: opkomst en ondergang van een Amsterdamse schaakclub

Ten slotte nog iets over de schaakkoorts die als een storm in Nederland opstak. Ik woonde in een van de Amsterdamse volksbuurten, de Spaarndammerbuurt. In het enthousiasme over Euwe's wereldkampioenschap werd daar spontaan een nieuwe schaakclub opgericht: Het Westen. Die club vond een onderdak in een oude school. Tijdens de oorlog groeide deze vereniging uit tot een van de grootste van Amsterdam. Dat was mede te danken aan een geweldige voorzitter, de heer Lasage. Later nam hij ook plaats in het bestuur van de ASB. Het eerste tiental telde aan de topborden een heel stel natuurtalenten, onder anderen Wim Jongedijk.

Op welke wijze in de oorlogstijd de competitie werd gespeeld, staat me niet meer helder voor de geest. Maar ik geloof dat het vooral regionaal werd georganiseerd. Ik herinner mij wedstrijden tegen clubs als VAS, ASC, Max Euwe en VVGA. Na de oorlog maakte Het Westen met een zeer sterk team de overstap naar de landelijke competitie van de KNSB. Dat ging niet zo gesmeerd. Geen van de spelers beschikte over een auto. Dus moesten de soms lange reizen met de trein gemaakt worden. Ik herinner me dat voor de

wedstrijden tegen Groningen of Leeuwarden moest worden overnacht. Daarvoor kozen we een hotel in Zwolle!

In de jaren 50 ging het met Het Westen snel bergafwaarts. Sterke schakers vertrokken naar elders of waren druk in het bedrijfsleven zodat ze geen tijd meer hadden om te schaken. Zelf ging ik in 1953 weg van de club. Nog een paar jaar wordt Het Westen gesignaleerd in de Amsterdamse competitie. Maar dan is het opeens uit. Het doek voor de club was gevallen.

BERTHOLT-BRECHT-BERUFSSKOLLEGE OP BEZOEK

Op 22 januari kwam een groep schakers van het Bertholt-Brecht-Berufsskollege uit Duisburg het MEC bezoeken. Na een rondleiding door het museum en het oplossen van enkele schaakstudies speelden de Duitse schakers een match tegen een selectie jeugdige toppers uit Amsterdam (zie foto). Hoewel de Amsterdamse ploeg, bestaande uit Don van de Bergh, Wesley Ng, Tjark Vos, Roger Bhoorakhan, Freddy de Greef en Martin Speyart, een paar maatjes te sterk bleek, waren onze gasten enthousiast over het bezoek. Daags erna bezochten zij het Corustoernooi voordat zij tevreden huiswaarts keerden.

Bijdrage van Martin Steunebrink

In deze rubriek publiceren we oude schaakartikelen, die ook nu nog interessant zijn om te lezen. Dit keer een artikel van Hans Ree uit de bundel *Schaakstukjes* (1993).

China

Over de voorwedstrijden voor het schaakwereldkampioenschap, de kandidatenmatches, staat altijd veel in de kranten. Maar toen in 1991 de Joegoslavische Alisa Maric en de Chinese Xie Jun hun match speelden die uit moest maken wie de uitdaagster zou worden van de wereldkampioen van de vrouwen, Maja Tsjiboerdanidze uit Georgië, stond daarover bijna niets in de kranten. Toch was dat een heel belangrijke match, want als er een Chinese wereldkampioen in het vrouwen-schaak zou komen, zou dat heel belangrijk kunnen zijn voor de toekomst van het schaken. Na de Tweede Wereldoorlog kwamen de wereldkampioenen in het vrouwen-schaak altijd uit de Sovjet-Unie. Een Chinese wereldkampioene zou de populariteit van het schaken in China en in heel Azië veel groter maken. De meeste mensen in de wereld wonen in Azië. Als ze even hard gaan schaken als wij, verandert het gezicht van de schaakwereld. Het is pas sinds kort dat de Chinezen aan internationale wedstrijden meedoen. In 1978 speelden ze in Buenos Aires voor het eerst in de olympiade. In de jaren daarvoor woedde in China de Culturele Revolutie. De leiders van die revolutie vonden dat iemand die ergens goed in was geen goede communist kon zijn. Zo iemand moest opgesloten of gedood worden. Het waren slechte tijden voor schakers.

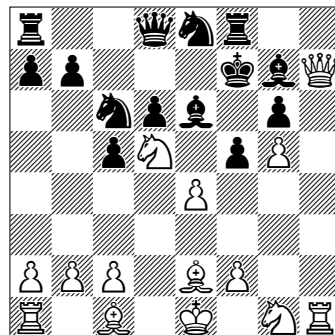
In Buenos Aires speelden de Chinezen ook tegen Nederland. We kenden ze niet en we waren heel

verbaasd dat onze grootmeester Donner heel snel en mooi mat werd gezet door een onbekende Chinees. Ik zat naast Donner en ik was zo geschokt dat ik meteen een fout maakte, waardoor mijn goede stelling slechts remise opleverde. Dat schreef ik tenminste in de krant. In feite moest ik heel hard lachen, maar dat durfde ik niet op te schrijven. Donner bleef meer dan een kwartier lang aan zijn bord droevig voor zich uit staren. Toen stond hij energiek op en zei vastberaden: 'Ik ben de Chinese Kieseritzky.' Kieseritzky was een Poolse schaker uit de vorige eeuw, wiens naam wij alleen nog kennen omdat hij een keer een prachtige partij verloren heeft. Donner dacht dat zijn eigen naam voor eeuwig in China bekend zou blijven, omdat hij zo mooi verloren had. Misschien had hij gelijk. Een paar jaar later werd in Peking het eerste Chinese internationale schaaktoernooi gehouden. Donner kreeg een ansichtkaart uit Peking waar alle deelnemers hun handtekening op gezet hadden. Ze waren hem nog niet vergeten.

Die partij uit Buenos Aires ging zo:

Liu Wen Che – Donner

1.e4 d6 2.d4 Pf6 3.Pc3 g6 4.Le2 Lg7 5.g4 h6 6.h3 c5
7.d5 o-o 8.h4 e6 9.g5 hxg5 10.hxg5 Pe8 11.Dd3 exd5
12.Pxd5 Pc6 13..Dg3 Le6 14.Dh4 f5 15.Dh7+ Kf7

In deze stelling gaf wit heel mooi mat, met een dameoffer: **16.Dxg6+ Kxg6 17.Lh5+ Kh7 18.Lf7+ Lh6 19.g6+ Kg7 20.Lxh6+** en zwart gaf op, want na 20...Kh8 volgt 21.Lxf8+ en mat op de volgende zet.

Hoe is met schakend China sinds 1978 gegaan? Bij de jeugd heeft China sindsdien talloze titels gewonnen en in het vrouwenschaak is China

reeds jaren het sterkste land, met wereldtitels voor Xie Jun , Zhu Chen en Xy Yuhua en vele overwinningen bij de Olympiade voor vrouwen-teams. In het mannenschaak is er tot nu toe nog geen Chinese wereldtopper, maar daar kan in 2008 verandering in komen. Yue Wang (2698), Zhiangzhi Bu (2691), Hua Ni (2680) en Hao Wang (2665) staan klaar om de grens van de 2700 elopunten te overschrijden.

SCHAAKFESTIVAL

Op zaterdag 5 juli organiseert het MEC voor de 15e keer een schaakfestival op het Max Euweplein. Er staan die zaterdag tal van schaakactiviteiten op het programma: simultaan, lezing, snelschaak, oploswedstrijd, etc. Noteer die datum vast in uw agenda!

Tea Lanchava in actie

WEBSITE

Het MEC had spoedig een eigen website toen het internet – eind vorige eeuw - populair werd bij het grote publiek. In 2007 bleek onze website sterk verouderd en hebben we besloten om een geheel nieuwe site te laten bouwen. We zijn

dan ook blij dat Aleks Varnica voor het MEC een goede site heeft weten te bouwen die aan de eisen van de 21e eeuw voldoet: snel, actueel, fraai vorm gegeven en informatief. Zeker een bezoekje waard! (www.maxeuwe.nl)

FINANCIEN

De activiteiten van het MEC worden mogelijk gemaakt door: Global Chess, de Koninklijke Nederlandse Schaakbond en de gemeente Amsterdam.

Daarnaast krijgt het MEC ook (im)materiële

steun van: Deloitte, Holland Casino, Nederlandse Gasunie, New in Chess, Ondernemingsvereniging Max Euweplein, Price Waterhouse Coopers en Schaak & Go winkel Het Paard.

DONATEURS

Langs deze weg willen wij onze donateurs van harte danken voor de bijdragen die we vorig jaar hebben ontvangen, ze waren zeer welkom!

Onze (nieuwe) activiteiten kosten uiteraard geld. Vandaar dat wij het op prijs zouden stellen als u wederom een gift aan het MEC te doen. U kunt hiervoor de bijgaande acceptgiro gebruiken.

Wij danken u, namens alle betrokkenen, bij voorbaat van harte voor uw bijdrage. U kunt er van op aan dat deze goed zal worden besteed!

Nieuwe donateurs zijn natuurlijk ook van harte welkom. U kunt contact opnemen met het MEC voor meer informatie of een bijdrage overmaken op rekening 5401670 ten name van Stichting Max Euwe-Centrum te Amsterdam.

Grootmeester Mihail Marin geeft training in het MEC

IDEËËN

Het Max Euwe-Centrum stelt goede ideeën op prijs. Degenen die met ons mee willen denken over mogelijkheden op het gebied van bijvoorbeeld (schaak)tentoonstellingen of andere activiteiten, worden verzocht ons daarvan op de hoogte te stellen.

Schaakboekenverzamelingen kan men legateren aan de Stichting Max Euwe-Centrum. Als u daarover denkt of iemand kent met deze gedachte, houden wij ons van harte aanbevolen.

BOBBY FISCHER OVERLEDEN

Op 17 januari overleed schaakfenomeen Bobby Fischer. Als president van de FIDE heeft Max Euwe zijn uiterste best moeten doen om de “match van de eeuw” doorgang te laten vinden. De match werd op het laatste moment gered en Fischer werd in Reykjavik wereldkampioen

en het schaken stond in het middelpunt van de belangstelling. Over deze match, Fischer en Euwe is in het MEC veel informatie te vinden. Niet alleen hebben we vele boeken over deze match en Fischer zelf, ook hebben we beeldmateriaal en krantenknipsels uit die tijd.

Larsen tegen Fischer, gadeslagen door het echtpaar Piatgorsky. (Santa Monica 1966)

Bron: Los Angeles Times photographic archive, UCLA Library. Copyright Regents of the University of California, UCLA Library

MEC - KALENDER

De komende maanden staan de volgende activiteiten op het programma:

- Vrijdag 14 maart** **Euweborrel** in het Holland Casino. Alleen voor genodigden.
- Zaterdag 12 april** De algemene **ledenvergadering van de NBC** wordt in het MEC gehouden.
- Zondag 13 april** **Hans Bouwmeester** haalt herinneringen op aan Euwe's "grote tijd". Een leuke, onderhoudende **lezing!** De sessie is van 14.00-16.00 uur. Toegang gratis! (MEC is open vanaf 13.45 uur)
- Donderdag 15 mei** Grootmeester **Artur Jussupow** uit Duitsland geeft, van 20.00-22.30 uur, een **gastraining** in het MEC voor sterkere spelers (elo 2050 en hoger). De eigen bijdrage bedraagt € 15 per persoon, er is plek voor maximaal 20 deelnemers. Inschrijven bij het MEC (euwemec@xs4all.nl of 020-5257017)
- Zaterdag 24 mei** De halfjaarlijkse **boekenbeurs** van 11.00-14.00 uur. Particulieren kunnen een tafel reserveren (euwemec@xs4all.nl of 020-5257017) om hun boeken te verkopen. Toegang gratis!
- Zaterdag 5 juli** Voor de 15e keer organiseert het MEC het **schaakfestival** op het Max Euweplein. Tal van schaakactiviteiten (simultaan, lezing, snelschaak, oploswedstrijd, etc.), hopelijk in een zonnige atmosfeer.